

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТОРГІВЛІ ТА МАРКЕТИНГУ
Кафедра іноземної філології та перекладу

Політичний дискурс в лінгвістиці
СИЛАБУС (SYLLABUS)

1.ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Викладач	Латигіна Наталія Анатоліївна
Науковий ступінь	доктор політичних наук
Вчене звання	професор
Профайл (резюме) викладача	https://knute.edu.ua/file/MTIyMzc=/ff00192167f1829b00c2f95430fcb89c.pdf
Адреса кафедри	Україна, 02156, м. Київ, Кіото, 19 А-214
Контактний тел.	+38(044)531-48-79
E-mail:	n.latygina@knute.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання КНТЕУ	http://ldn.knute.edu.ua/
Консультації	Середа, 2 пара, А-209

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Назва дисципліни	Політичний дискурс в лінгвістиці
Освітній ступінь	магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Прикладна лінгвістика (Політична лінгвістика, англійська мова)
Загальна характеристика	Кількість годин – 180 Кількість кредитів – 6 Співвідношення аудиторних годин і годин самостійної роботи: 56/124) Мова навчання: українська Форма підсумкового контролю – екзамен Курс (рік навчання), семестр: 1 рік 1 семестр Формат навчання: очний/змішаний – курс, що має супровід в системі дистанційного навчання ДТЕУ, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання
Пререквізити	Вивчення дисципліни базується на знаннях з таких дисциплін: «Основи теорії мовної комунікації» «Основи політичної лінгвістики» «Іноземна мова політики (англійська)»
Анотація	Дисципліна «Політичний дискурс в лінгвістиці» є однією з базових складових циклу професійної підготовки фахівців і має важливе теоретичне та практичне значення. Предметом вивчення дисципліни є мова в політиці та політичний дискурс, як мовна одиниця вищого порядку

Методи навчання	Поєднання традиційних і інноваційних методів навчання з використанням новітніх технологій: лекції та практичні заняття (тренінг/презентація/дискусія/комунікативний метод та ін.)																															
Мета та завдання	Метою вивчення дисципліни «Політичний дискурс в лінгвістиці» є формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, необхідних для здійснення професійної перекладацької діяльності; аналіз політичного дискурсу як об'єкта лінгвокультурологічного вивчення; набуття практичних навичок у використанні різноманітних мовних засобів у політичній сфері. Завданнями вивчення дисципліни «Політичний дискурс в лінгвістиці» є: - виявлення основних напрямів дослідження політичного дискурсу в сучасній лінгвістиці; - визначення базових понять: текст і дискурс; - з'ясування конститутивних характеристик та функцій політичного дискурсу; - розкриття базових концептів політичного дискурсу; - дослідження принципів моделювання семіотичного простору політичного дискурсу; - типологізація знаків політичного дискурсу; - аналіз інтенціонального та жанрового аспектів політичного дискурсу. Предметом вивчення дисципліни є мова в політиці та політичний дискурс, як мовна одиниця вищого порядку.																															
Результати навчання (компетентності)	Дисципліна «Політичний дискурс в лінгвістиці», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння здобувачами вищої освіти загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою: «Прикладна лінгвістика (Політична лінгвістика, англійська мова)» (ОС магістр) <table border="1"> <thead> <tr> <th>Номер в освітній програмі</th><th>Зміст компетентності</th><th>Номер теми, що розкриває зміст компетентності</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3">Загальні компетентності за освітньою програмою</td></tr> <tr> <td>1)</td><td>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</td><td>1-14</td></tr> <tr> <td>2)</td><td>Здатність бути критичним і самокритичним.</td><td>1-14</td></tr> <tr> <td>3)</td><td>Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</td><td>1-14</td></tr> <tr> <td>4)</td><td>Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</td><td>3; 4; 10; 11</td></tr> <tr> <td>5)</td><td>Здатність працювати в команді та автономно.</td><td>1-14</td></tr> <tr> <td>6)</td><td>Здатність спілкуватися іноземною мовою.</td><td>1-14</td></tr> <tr> <td>7)</td><td>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</td><td>1-14</td></tr> <tr> <td>8)</td><td>Навички використання інформаційних і комунікаційних</td><td>1-14</td></tr> </tbody> </table>		Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності	Загальні компетентності за освітньою програмою			1)	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-14	2)	Здатність бути критичним і самокритичним.	1-14	3)	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	1-14	4)	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	3; 4; 10; 11	5)	Здатність працювати в команді та автономно.	1-14	6)	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	1-14	7)	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	1-14	8)	Навички використання інформаційних і комунікаційних	1-14
Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності																														
Загальні компетентності за освітньою програмою																																
1)	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-14																														
2)	Здатність бути критичним і самокритичним.	1-14																														
3)	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	1-14																														
4)	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	3; 4; 10; 11																														
5)	Здатність працювати в команді та автономно.	1-14																														
6)	Здатність спілкуватися іноземною мовою.	1-14																														
7)	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	1-14																														
8)	Навички використання інформаційних і комунікаційних	1-14																														

	технологій.	
10)	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).	1-14
11)	Здатність проведення досліджень на належному рівні.	1-14
13)	Здатність узагальнювати та оцінювати актуальну суспільно-політичну інформацію.	2; 3; 4; 6; 7-14
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності за освітньою програмою		
1)	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.	1; 3-10
2)	Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.	11
3)	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.	1
4)	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.	1-14
5)	Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та / або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.	1; 12-14
6)	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.	1-14
7)	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.	1-14
8)	Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.	6; 7; 8; 10; 11
9)	Усвідомлення дії когнітивних, психологічних та інших механізмів	2; 4; 6; 10; 12-

	мовленнєвого впливу і використання ресурсів різноманітних мовних рівнів для організації політичної діяльності, політичного управління суспільством та проведення виборчих кампаній.	14
10)	Здатність здійснювати ефективну мовну комунікацію в галузі політики.	2-10; 12-14
Програмні результати навчання за освітньою програмою		
1)	Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	1-14
2)	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування, презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	1-14
4)	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.	1-14
6)	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.	2-11
7)	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	1-10
8)	Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.	11
9)	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	1-14
10)	Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.	7; 9; 10; 11
11)	Здійснювати науковий аналіз	1-14

		мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	
	12)	Дотримуватися правил академічної доброчесності.	1-14
	13)	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	1-14
	14)	Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	1-14
	16)	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечних вимог.	1-14
	17)	Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та / або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	1-14
	18)	Використовувати основні стратегії і тактики мовленнєвого впливу, враховуючи особливості їх функціонування, в політичній сфері, в мовних комунікаціях, у міжособистісному спілкуванні.	1-14
	19)	Створювати політичні дискурси (тексти), дотримуючись відповідних жанрово-стилістичних вимог.	2; 3; 4; 6; 7; 8; 9; 10; 13

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

Тема 1. Основні напрямки дослідження політичного дискурсу в лінгвістиці.

Системний підхід. Лінгвістичний підхід. Дескриптивний підхід. Критичний підхід. Когнітивний підхід. Символічний підхід. Функціональний підхід. Організаційний підхід. Екологічний підхід.

Визначення базових понять: «текст» і «дискурс».

Тема 2. Політична мова в системі комунікаційних зв'язків.

Мова політики: поняття і феномен. Інформаційні технології і масова свідомість. Культура конфлікту і етика відповідальності.

Тема 3. Загальна характеристика політичного дискурсу.

Зміст і межі політичного дискурсу. Функції політичного дискурсу. Системоутворюючі ознаки політичного дискурсу. Специфіка інституціональності. Специфіка інформативності. Сенсова невизначеність. Фантомність. Фідеїстичність. Езотеричність. Роль чинника мас-медіа. Дистанційованість та авторитарність. Театральність. Динамічність. «Лінгвістика брехні» як специфічна проблема політичного дискурсу.

Тема 4. Базові концепти політичного дискурсу.

Культурно-мовний концепт «влада». Культурно-мовний концепт «політик». Мовна активність уряду. Популяризація рішень. Лобіювання. Сучасний публічний діяч, поняття харизми. Проблема авторства. Спічрайтери. Дебати. Суперечки. Мітинги.

Тема 5. Категоризація світу політики у знаках політичного дискурсу.

Типологія знаків політичного дискурсу. Опозиція у плані висловлювання: вербальні – невербальні знаки. Опозиція за конотативною маркірованістю. Опозиція за характером референції.

Функціональна структура семіотичного простору. Знаки орієнтації. Знаки інтеграції. Агональні знаки: знаки вербальної агресії.

Тема 6. Міфи і міфологеми в політичному дискурсі.

Сутність термінів «міф» та «міфологема». Чинники виникнення політичних міфів. Лінгвістичний статус існування міфа в політичному дискурсі. Лінгвістичні механізми міфоутворення. Характерні ознаки міфів.

Роль міфа в політичній комунікації. Функції політичних міфів.

Ознаки міфологем. Типи міфологем. Співвідношення міфологем з функціональною типологією знаків. Національно-культурна специфіка політичних міфологем.

Тема 7. Політична афористика: жанри і функції.

Сутність політичної афористики. Типологія політичної афористики за характером референції. Типологія політичної афористики за статусом прецедентності та ступенем текстової автономності. Типологія політичної афористики за ілюкативною силою. Типологія політичної афористики за ступенем дейктичності. Функціональна типологія політичної афористики. Політичний фольклор.

Тема 8. Іntenціональні характеристики політичного дискурсу.

Істинний аспект політичного дискурсу. Евфемізація та дисфемізація як стратегії ухилення від істини. Категорія прогностичності в політичному дискурсі.

Мовні акти політичного дискурсу.

Тема 9. Параметри структурування жанрового простору політичного дискурсу.

Диференціація за параметром інституціональності. Диференціація за суб'єктно-адресатними відносинами. Соціокультурна диференціація. Диференціація за подійною локалізацією. Польова структура жанрового простору. Функціональна структура жанрового простору.

Тема 10. Жанровий простір політичного дискурсу.

Інавгураційне звернення як жанр інтеграції. Гасло як агональний жанр. Політичний наратив. Політичний скандал як наратив. Біографія політика як різновид політичного тексту. Політична програма: структурні й семантичні особливості. Листівки як знаряддя політичних маніпуляцій. Особливості жанру інтерв'ю.

Тема 11. Дискурс війни в сучасній літературі.

Війна на Донбасі. Тексти і контексти. Війна поза війною в романі Гаськи Шиян «За спиною». Топографія травми в художній інтерпретації Тамари Горіха Зерня (за романом

«Доця»). Шлях гартування смертю, або «Сліди на дорозі» Валерія Ананьєва. Закулісся фронтової дійсності (Станіслав Асєєв «Світлий шлях»: історія одного концтабору»).

Література як простір пам'яті. Поствоєнні рецепції балканської війни. У пошуках утраченого болю (Сара Новіч «Дівчинка на війні»). Травма війни в романі Саші Станішича «Як солдат ремонтував грамофон». Крізь війну до себе: пам'яттєві мандрівки Горана Войновича в романі «Югославія, моя батьківщина». Вихід із непритомності, або життя після травми (за твором С. Дракуліч «Ніби мене нема(є)»).

Тема 12. Концепт дискурсу та його застосування до аналізу взаємодії політичної й адміністративної комунікації.

Аналіз дискурсу в когнітивній перспективі управління комунікативними процесами. Когнітивно-дискурсивний і комунікативно-когнітивний підходи як методи дослідження комунікативних процесів. Дискурсивні характеристики суб'єкта політико-управлінської взаємодії.

Тема 13. Особливості політичного дискурсу та його вплив на систему державного управління.

Теоретико-методологічні засади дослідження політичної комунікації. Комунікативні стратегії політичного дискурсу: характеристики та дискурсивні методи виокремлення. Регулятивні можливості діалогічності у політичній комунікації.

Тема 14. Шляхи вдосконалення та розвитку політичного дискурсу.

Консенсус дискурсів як ресурс політичного управління на етапі модернізації України. Можливості політичного дискурсу на шляху становлення інформаційного суспільства. Політичний дискурс – пріоритет демократичного суспільства.

Форми контролю:

Д – дискусія;

О – опитування;

ДОП – доповідь (дайджест);

Е – есе;

ТЗ – творче завдання;

ЕК – експрес-контроль;

П – презентація;

ККР – комплексна контрольна робота

ВИМОГИ/РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Відпрацювання пропущених занять відбувається за умови документально підтвердженої поважної причини під час індивідуальних консультацій. Студент виконує додаткові завдання для отримання балів за аудиторну роботу.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ:

Оцінка за семестр – 100 балів:

Аудиторна робота – 60 балів

Інші види роботи + самостійна (домашня) робота – 40 балів:

Екзамен – 100 балів

Підсумкова оцінка – середнє арифметичне від оцінки за модуль та екзамен.